ԿՐԱՆ ՃԵՄԱԶԻԼ ԷՎ. 3 ԱԼԱԹ.

ՕՆ ՏՕԴՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՍԷՆԷ ՆՈՒՄԷՐՈ 935 ՅՈՒԼԻՍ 7 ՇԱԲԱԹ 1871

ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ 19 ՅՈՒԼԻՍ 1871

ՄԵԾՄՈՒԱՑԸ

ՀԱՅԱՏԻՍ

Իշ պու Մէճմուայը Հավատիս, հէր հաֆթա ճումաա էրթէսի կիւնլէրի պէյի ք Նիւսխէսի, սայիր կիւնլէր Բուզնամէսի նէշը օլունաճագ սբր։

Սէնէլ էյի բէշ էն Բուզնամէսի իլէ 150 ղրշ.
Այթը պալ ըզը քէզալ էք . . . . . 80 »
Իւչ պալ ըզը քէզալ էք . . . . . 45 »

Մէճմուանլն թանէսի 40 վէ Բուզնամէ 20 փրյ.
Տաշ բալար իշ իւն պէհեր նումէրոսունա փոսթախանէ էճրէթի պալընաճաղը խառաէթէն պէյան օլունուր։

Իլանաթլն պէհեր սրրասը պիր տէֆալ ըգ 5 ղրշ.
Իքի տէֆա իշ իւն պէհեր տէֆասընա . . 2 »
Իւչ տէֆա իշ իւն պէհեր տէֆասընա . . 1½ »
Իւչ տէֆատան զիատե օլան, վէ զայէթ ուզուն իլանաթի իշ իւն այրըճա բազարլըգ օլունուր։
Տաշրալարտան կելէն մէքթուպ վէ իլանաթըն բոսթա մէսարիֆլէրի, կէճատէրէնլէրին իւզերինէ օլտուզու պու մնայատէ պէյան օլունուր։

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ, ՊԷԼԼԷՏԻՅԷ, ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՎԷ ՄԷՎԱՏՔԸ ՆԱՖԻԱՅՔԸ ՍԵՅՐԻԲԻՅԷ ՄԻՆԹԱԼԼԻԳ ՂԱԶԷԹԱ

ԱՍԻԹԱՆԷ 7 ՅՈՒԼԻՍ

ՍԷՏԱՅԱ ՊԻՐ ՆԱՍԻՀԱԹ

Կէչէնլէրտէ զաղէթաճլըգը սըֆաթը վէ հագդանլէթի իգթիզասընա Հատունիսթի ֆրգասընը պիլ մուհաքէմէ հագիգէթի ահվալէրինին զահիր օլմասը ղըմընընա, թարաֆըմընդան եաղըլան մուֆասալ վէ ճէրհ գապուլ իթմէզ պիր մուպահասայա, կէօյա ճէվապ օլմադ իւզրէ, պու քէրրէ Սէտա զաղէթասընդն 138 ինճի նումէրօլու Նիւսխէսինտէ պաղլէյէ վէ խիթամ եօլլու զայէթ սաչմա սախան վէ չիւրիւք թապիրաթլար իլէ մալամալ վէ միւլէյվէս պիր պէնտին զուհուրի տահա կէօրիւլմիշ տիր։

Մուհարրիրի հէր քիմ խէ, թէքպիւրատէն արի օլմադ խուտասը իլէ պէրապէր քէնտի քէնտինի, բէք եիւքսէք պիր մէվզխէ, զըյաս վէ տիկէրլէրինի զայէթ էտնա մէրթէպէտէ զանն վէ հիւքմ էյլէմիշ խէ տէ, պիզ տախի պու պապատէ մուհարրէրինին քիտամիլէն հագդը օլտուզունու իգրար վէ թաստիգ իթմէյէ մէճպուրուդ, չիւնքի ադաէմճէ վագի օլան իգրարլէրի իւզրէ ապու ան ճէտտին թաղլիւքեար պիր մախսուզունն զիւրրիյէթի օլտուզլարը ճիհէթլէ, պու ճինս մախլուզունն էօթէտէն պէրու ատասթը իբլագիյէսի վէ մէհարէթի միւճէրրէպէսի տայիմա եիւքսէք ադաճլարտա իսքեան վէ պիզ ադարը սուրէթտէ կէօնակէօն հարաքէթլէր իլէ աչադը եօզարը էնիպ չըզմայա վէ իճրայի ահքամ իթմէյէ մէլուֆ օլտուզլարընա վէ պէնտի ատէմ խէ տայիմա խալդ օլտուզու թօփրադ իւզերինտէ եաչայըգ, պաշընը պիլէ պատըզը թօփրադտան եիւքսէք դալտըրմայա պէր միճիպլի զայիտէ վէ ինսանիյէթի մէճպուր պու-լունտուզունա բանա իսքեաթի օլմուշդ ատը. պու ճիւմլէ իլէ պէրապէր, կէրէք եիւքսէքտէ, վէ կէրէք աչադը մէրթէպէտէ, հէր նէ հալ ու հիյէթտէ պուլունուր խէ պուլունսուն, տայիմա ինսան ինսան տըր, վէ ինսան սըրասընտա զայտ օլունուր, նասըլ քի մայմուն տախի պիզ ճիւմլէ զիւրրիյէթի վէ թէվալիլէրի իլէ պէրապէր, նէ դատտը քի էվճի պուլայա չըդապիլմէյէ մուվաֆֆազ վէ մահիր պուլունա տախի. եէնէ պէնիի ատէմ ինանմտէ ատէթա պիր էյլէնճէ մաղտուրնտա պուլունմադ մահքիմիյէթինտէն ասլա դուրթուլմայաճաղը աչիքեար տըր։

Պէնտի մէղբիւրիւն մուհարրիրի, ֆիկր վադը թաղլիւքեար օլուպ պու հալինին հիչ իհթիյաճ օլմասընը հալտէ պիլէ կէնէ իսպաթընա ֆիիլէն դալդըշարադ, զալիպա քէնտի հալինէ ալթֆի նաղարլա "հէմ կիւլտիւք վէ հէմ մահզուն օլտուդ" տէմէյէ պաչլար։ Պիզ պու հալինէ տախի թէճաճճիւպ իթմէտիք, վէ իթմէյիզ, չիւնքի միճէրրէպ օլտուլու վէճճ իւզրէ, այնի վադը թտա վէ պիր մատտէ հագդընտա պիր կիւլմէք, պիր աղլամադ, հէմ միւքէտտէր վէ հէմ մէսլուր օլմադ, ճճատիպ պիր իբլագիյէթ իգթիզասը օլտուզունու չիւփհէսիզ սուրէթտէ պիլէրիզ։

Մուհարրիր մէրդումա, հալինտէ տախի տուրամայըգ, քէնտի դաֆտընճա պիր թաղըմ, ճիհէթա վէ ատրաղիլ կիւրիւհի թասավվուր, վէ խոյալ խտէ էք, չայէտ պունդար իլէ-բուտէ միլլէթ խտարէսի պաշընա կէչճէք օլուրլար խտ, միլլէթին նէ հալէ տիւչար օլտճաղընտան տօլայը հասպի հալ իթմէյէ իսթիխտար խտէր։

Անճաղ պու կիսիլէրին միլլէթէ հյաս խտէպիլճէքլէրի մաղարրաթ հալա զուվվէտէն ֆիիլէ կէրմէտիկի ճիհէթլէ, մէճճուլտէ պու լունտուզունտան հիչ չիւփհէ իթմէյիզ քի, դավլէն վէ ֆիիլէն պէնիի ատէմի թահզիր խտէն միւթէպէր զօնտէրմա-թօլարա նիսպէթլէն, հէր վէճճ իլէ միւրաճճահ վէ ֆայիզ պուլունմադտա ապրըլար։ Հիչ օլմադ խտ, կէրէք քէնտի նէֆսլէրինին՝ վէ կէրէք մէճմուէն սրֆաթը ինանմիյէնին գատը ու հայսիյէթինի՝ պիլիպ, էօյլէ էտնա եօլարտա չէշմի հագարէթ էտէրի համաղտի իլէ էօթէքինէ պէրիքինէ պաղ ատաղ դատար աչիքեար պիր ադըբըզլըգը վէ էօզիւր գապուլ իթմէզ պիր էտնալըգը իրթիքեատ իթմէյէ։

Կէլէլիմ չինտի մուհարրիրի մէրդումուն իյրատ էյլէտիկի տիկէր պիր պահսընն ճէվապընա, եանի "Գասպար պէյ էֆէնտինին, պու կիւնքի կիւն քէնտի քէնտիլէրինի քօնտէրմաթօր ատտ խտէն պիր ֆըրդա իլէ պուլունմասընն պաշլըճա պիր սէպէպլի, Մէճմուայա մուհարրիրլիք խտէյօրլար դըյասը իլէ ադաղլը թէսմիյէ օլունան թաղըմըն ըրիֆաղ ատթընտա պուլունմադ ադրդ իւսի օլմուշ տուր տէյու "տէնիլտիյինին թէադիպ ու թէֆթիշ ինէ։

Պու եօլատա սէրտ ու պէյան դըլընան պիր էօդրիւն, թէպտիլի մէսլէք քնաֆի պիր էօդիւր ատտ օլաֆիկ վադը թաղլիւքեար օլուպ պու հալինին հիչ իհթիյաճ օլմասընը հալտէ պիլէ կէնէ իսպաթընա ֆիիլէն դալդըշարադ, զալիպա քէնտի հալինէ ալթֆի նաղարլա "հէմ կիւլտիւք վէ հէմ մահզուն օլտուդ" տէմէյէ պաչլար։ Պիզ պու հալինէ տախի թէճաճճիւպ իթմէտիք, վէ իթմէյիզ, չիւնքի միճէրրէպ օլտուլու վէճճ իւզրէ, այնի վադը թտա վէ պիր մատտէ հագդընտա պիր կիւլմէք, պիր աղլամադ, հէմ միւքէտտէր վէ հէմ մէսլուր օլմադ, ճճատիպ պիր իբլագիյէթ իգթիզասը օլտուզունու չիւփհէսիզ սուրէթտէ պիլէրիզ։

Մուհարրիր մէրդումա, հալինտէ տախի տուրամայըգ, քէնտի դաֆտընճա պիր թաղըմ, ճիհէթա վէ ատրաղիլ կիւրիւհի թասավվուր, վէ խոյալ խտէ էք, չայէտ պունդար իլէ-բուտէ միլլէթ խտարէսի պաշընա կէչճէք օլուրլար խտ, միլլէթին նէ հալէ տիւչար օլտճաղընտան տօլայը հասպի հալ իթմէյէ իսթիխտար խտէր։

Անճաղ պու կիսիլէրին միլլէթէ հյաս խտէպիլճէքլէրի մաղարրաթ հալա զուվվէտէն ֆիիլէ կէրմէտիկի ճիհէթլէ, մէճճուլտէ պու լունտուզունտան հիչ չիւփհէ իթմէյիզ քի, դավլէն վէ ֆիիլէն պէնիի ատէմի թահզիր խտէն միւթէպէր զօնտէրմա-թօլարա նիսպէթլէն, հէր վէճճ իլէ միւրաճճահ վէ ֆայիզ պուլունմադտա ապրըլար։ Հիչ օլմադ խտ, կէրէք քէնտի նէֆսլէրինին՝ վէ կէրէք մէճմուէն սրֆաթը ինանմիյէնին գատը ու հայսիյէթինի՝ պիլիպ, էօյլէ էտնա եօլարտա չէշմի հագարէթ էտէրի համաղտի իլէ էօթէքինէ պէրիքինէ պաղ ատաղ դատար աչիքեար պիր ադըբըզլըգը վէ էօզիւր գապուլ իթմէզ պիր էտնալըգը իրթիքեատ իթմէյէ։

Պունտան մատտա, չունու տախի սիյալ խտէրիզ քի, ճճապա մի ի միմանլէյհին ելիմի սէնէ զարֆընտա միլթէմատիէ վէ միւֆթէխիրլէն ըրֆաղ ատթ իյլէտիի քիշիլուտէլէր իլէ պուլունմասը, ըլզիլլէյի իրթիքեատ իթմէք մի օլմուշ խտ, քի պու կիւն-քի կիւն տախի էօյլէ ատտ օլունմուշ օլուն, պու հալտէ հանկը պիր ըլյ ու կիսիշլէրինէ իթիմատ վէ իթիպար իթմէք լազըմ կէլիր, եվվէլքինէ մի, ասրըրինէ մի ճճապա, էյէր էվվելքի կիսիշ ու ըլֆիքլէր հագլը վէ ասրըրու խտլէր, թապիյէթի իլէ մուսիսխարէն քէսպ օլունան ըրիֆեզա, վէ սիւլիք օլունան թարիքի թէպտիլ հագսըզ վէ եաղնըշ վէ պիր էֆքեարը մախսուսէյէ մէպնի օլմադ լազըմ կէլիր, վէ պու հալտէ հագլը վէ ասրըրու եօլու վէ մաղպութի ըֆիքլէրի պաղը վահի վէսլէյէ մէպնի թէրք պիրլէ, թաղպիհ օլունան պիր եօլա տէօքիրմէք, ապէս վէ հագսըզ օլտուդ ատան պաշդա, քէնտի քէնտինի միթթէհիմ հիւքմ իթմէք, վէ ասրլ Տօն Քիշոթլուղու իրթիքեատ իթմէք տիր, վէ էյէր եօլլու խտ, դաղդըզ չիմնի պէն եօլումու չունուն պունուն իչ ին թէրք իթմէյէ մէճպուր օլտում, վէ թարիզի հագդանլէթէ պասթը դատէմ իթմէյէ դարար վէրմէմէ տէյէրէք, սէպէպ օլանլէրի էյիցի թէչէբրիր

մայատաղը չէօյլէ տուրտուն, հաթթա պու կիպի սէպէպլէր իլէ թէպտիլի մէսլէքէ դարար վէրմէք ապէսլյաթը պիր դաթ տահա զահիր վէ սապիթ օլմուշ օլուր։ Զիւնքի պիր ճէմիյէթի ալ ատընտա, Սէտա դավլինէ կիսէրէք, վէլէվ պիր ույզունտուդ ատամ տախի պուլունմուշ օլսա, պու խուսուս իշին ումումի հիյէթի ճէմիյէթի վէ իլթիզամ էյլէտիկի հագդը ը պիր տավսյը թէրք իթմէք, նէ էսէլի հագդանլէթի վէ նէ ինսանլէթի վէ նէ ատաղլէթէ մուվաֆիզ պիր հալ օլապիլիր։

Պիր Հինտի իշին պիր Հինտիթանը եըզմայա դալդըշմադ նէ ադըլ վէ նէ ինսաֆ տը պիզ պիլէմէյիզ։ Սճապա նէ զէման վէ տիւնեանընն հանկը պիր մաղպութ հէյլեթի հէր վէճճ իլէ գուսուրտուդ ատատրատան միրեթթէպ վէ քիւլլիյէն ադի վէ տալիմ պուլունապիլմիշ տիր։ Հէր գօյունու քէնտի պաճաղընտան ատարլար ֆիհվասընճա, քիչի քէնտի մուամէլէսի իլէ հիւքմ օլունուր, պաշդարարընն դարար ու ֆիիլ հյաթը իլէ մէսուլ վէ մահքիւմ տէյէլ, վէ օլամադ։

Պունտան մատտա, չունու տախի սիյալ խտէրիզ քի, ճճապա մի ի միմանլէյհին ելիմի սէնէ զարֆընտա միլթէմատիէ վէ միւֆթէխիրլէն ըրֆաղ ատթ իյլէտիի քիշիլուտէլէր իլէ պուլունմասը, ըլզիլլէյի իրթիքեատ իթմէք մի օլմուշ խտ, քի պու կիւն-քի կիւն տախի էօյլէ ատտ օլունմուշ օլուն, պու հալտէ հանկը պիր ըլյ ու կիսիշլէրինէ իթիմատ վէ իթիպար իթմէք լազըմ կէլիր, եվվէլքինէ մի, ասրըրինէ մի ճճապա, էյէր էվվելքի կիսիշ ու ըլֆիքլէր հագլը վէ ասրըրու խտլէր, թապիյէթի իլէ մուսիսխարէն քէսպ օլունան ըրիֆեզա, վէ սիւլիք օլունան թարիքի թէպտիլ հագսըզ վէ եաղնըշ վէ պիր էֆքեարը մախսուսէյէ մէպնի օլմադ լազըմ կէլիր, վէ պու հալտէ հագլը վէ ասրըրու եօլու վէ մաղպութի ըֆիքլէրի պաղը վահի վէսլէյէ մէպնի թէրք պիրլէ, թաղպիհ օլունան պիր եօլա տէօքիրմէք, ապէս վէ հագսըզ օլտուդ ատան պաշդա, քէնտի քէնտինի միթթէհիմ հիւքմ իթմէք, վէ ասրլ Տօն Քիշոթլուղու իրթիքեատ իթմէք տիր, վէ էյէր եօլլու խտ, դաղդըզ չիմնի պէն եօլումու չունուն պունուն իչ ին թէրք իթմէյէ մէճպուր օլտում, վէ թարիզի հագդանլէթէ պասթը դատէմ իթմէյէ դարար վէրմէմէ տէյէրէք, սէպէպ օլանլէրի էյիցի թէչէբրիր իսէճէք եէրսէ, ալէյհլէրինէ գըյամ իթմէք, տօղրուսու քէնտի քէնտինի պիլէն վէ նէ սէցլէտիյինի թտամ մուվաֆֆազէնէ խտպ ֆէհմ իթմէյէ դուտրէթի օլան պիր ատատա հիչ պիր վէճճ իլէ հագդըշը հալ տէյիլ տիր։ Հէր նէ դատտը դըյաս օլունտուզու եօլարտա Մէճմուայա մուհարրիրլիք իսէն օլմայըգ, պու պապատէ իրայէ օլունան քիտաֆֆէյի մաղալթի, սըրֆատի զանանիյաթի վէ միւֆթէրիյաթատան խրարէթի խտ տէ, պիզ ֆարզ սահիհ օլտա տախի, էյէր քի պու խուսուսու լեգիլլիք ատտ իթմէք լազըմ կէլիյօր, տահա կէչէնլէրտէ Սինանպէյան սատատէթլու Գասպար պէյ էֆէնտինին տախի տէյիլ զանանէն, իլլա աչըզ տան աչըզա իմդա թահթընտա օլարադ, ալէնէն Մէճմուա վասիթասը իլէ նէշը ու իլան էյլէտիյի պէնտի մալիմէյի, հանկը չէրէֆ ու իթիբարը սրրասընա գայտ իթմէք լազըմ կէլէճէյինի Սէտատան սիվալ իթմէյէ հագդըմըզ օլուր զանն խէրիզ։

Վէ պունտան պաշդա, էյէր քի Սէտանըն թէրճիւմէ էյլէտիյի էֆքեար տահիհէն խալ խէթ վէ տօղրուլուդա մէպնի պիր էֆքեար վէ հագդանիյէթշինասը խտ, էյէր քի, տէրիզ, Շարզլը տէնիլէն ճէմիյէթ ադասընտա բէք չօղ չայեանը հիւրմէթ վէ բայէթ վէ տօսթլուգլարը իլէ իֆթիխար ի-տիլէճէք զէվմթը միթթէպէրէ պու-լունմադտա խտ, Նինէ Գասպար պէյի վիդայէ իթմէք վէսիլէսի իլէ, միրի մուամայիլէյհէ տօղրուտան եա տօղա-յըտան զէրրէ դատտը իլիշքիլէրի օլ-մայան, վէ քէնտիսինէ պիր թահդիր էսէրի իպրաղ իթմէյէն, Պահտաբ-եան, Գասանճեան վէ Լինֆիյէճեան էֆէնտիլէրին իւզերինէ հիւճմ խտ-բէք, էշէք, քէօրէք, դաթբը հէրիֆ վէ պու կիպի թապիրաթը քէրիհէ ի-լէ թահդիր իթմէյէ տիր, վէ Նինէ տէրիզ, պիր թաղըմ սուլի զանանիյա-թա խթիհնատէն պու դատտը ույզուն-սուզ լուզլարա միւսատէ օլունմադը, վէ նէ սէպէպէ մէպնի պունճա միւֆ-թէրիյաթա մէյտան վէրիլմէյի տիր ատճապա։ Պու կիպի էֆքեար ու լի-ան վէ պու կիպի էսէրի ինսանիյէթ, վէ թէրպիյէլէրի օլտուդճա, միլ-լէթճէ իթթիֆաղ մէժուլ իթմէք, հիչ դապիլ վէ միւթէսավվէր օլունուր պիր չէյ մի տէյու պի հագդըն սիւսլ խտէրիզ։

Էօյլէ խտ, Սէտա զաղէթասը, պու եիւզտէն օլուն, Գասպար պէյի մէտհ ու սէնա վէ վիդայէ խտէճէյիմ տէր իրէն, ֆիլհագդա բէք ֆէնա տէյ-

ճէլէրտէ ֆաալ իթմիշ, վէ միրի միւ-մայիլէյհի, խիլաֆը ատալէթ ու հադ-դանիյէթ աղիմ պիր խալֆա սահիպի կիպի կէօսթէրմէյէ սէպէպ օլմուշ տուր, "դաշ եաբար իքէն, կէօզ չԸ-դալթմադ" եախոտ "էօզրիւ դա-պահաթընան պէօյիւք" ֆէհմլաս-ըընճա։

Էյլէ իսկ, տէրիզ "ադԸԼԼԸ տիւշ-ման, ադԸԸԸՂ տօսմատան եէկ տիր" մէտէլի պու խուսուստա տախի պիր դաթ տահա սապիթ վէ սահիհ օլ-մուշ տուր։

Իշթէ, հալը հաղբր սահիհլի-կինի, վէ եէտի զասթընատ պուլու-նան պիր մուաղղէղ նաֆիսպայը, թէրք պիրլէ մէճմուլէյէթ կէօլկէսի-նի սահիհլիկէ թէրճիհ իթմէքտէն, վէ մուախխարէն էտինիլէն եէնի տոսթ-լարըն, միրի մումայիլէյհի քէնտի թաֆթիշրընա ճէլպ վէ թէշվիդ իթ-տիրմէլերինտէն հասԸԼ օլան նէթիճէ-յի խէճալէթ, վէ հադ ընատ տավէթ իթտիրտիքլէրի հիսսէյի միճիթէխ-րէյի շէրէֆ ու մուհասէնատ, շու եօլատան իպարէթ պիր շէյ օլուպ, օլ վէճհ իլէ մԸգտարը ԸԸյատ վէ մու-չաղնէ օրատաղ ընը օգ ույանպարը Ը-ղընն տիրայէթ ու հիւքմունէ հավալէ իսէրիզ։

ՅՈՐԴԱՆԷ ԱՌ ԱԶԳԱՅԻՆՍ

Պատուական Ցեարք եւ եղբարք։

Դատարակութիւն է մի միայն զօրաւոր դեղ որ կարենայ «ազիատութիւն» բառած ախտին դարման մ'ընել։ Ցրգիւռութիւն է ան ամենայն ազատից եւ չարեաց՝ ուստի եւ ծնանին «քոնակալութիւն,» երկպառակութիւնք եւ ապա ուրեմն անկումն՝ կործանումն ազգի մից։

Արդոյ տեարք, իւր բնութեան օրէնքն յամենայն ծագս երկրի, եթէ մէկը իւր աշխատութեամբը պտուղ մ' 'ի լոյս ընծայէ, բանկայք տեղւոյն բոլոր ճիգերին կը թափին զանիկայ կերպով մը իրենց սեպհականելու, թէ նախ՝ քաղցր յոյզ որանօր, եւ թէ բանի՝ երբ դիմացինը քիչ մը զօրաւոր եղլէ։ Զեն բսեր (եւ ոչ իսկ մոքերնէն կ'անցնի, Ցէր Աստուած) եկաբ եղբայր, դու աշխատէ', քեզ մենք օգ-նենք ու առաջ երթանք։ Այլ կը նային միայն ու կը մտածեն թէ ի՞նչ խարդա-խութեամբ կրնան որ ուրիշ պատիւը յափշտակել։ Կը կարծեն խելքերը որ հարուստ եւ (ուզիլ հաւատութեամբ 'ի յորդի ժամանակս) զօրաւոր ըլլալով, յամենայնի իրաւունք կ'ստանան։ պատի՛ր յոյս։

Սակաւամիտ մարդու մը անդամ հարցնէք՝ թէ ի՞նչ բան է որ այս զործերս ոամիկ ընչաւէտից ընել կուտայ, ապահով եմ, պիտի պատասխանէ՝ «փառասիրութիւն։» Այս փառասիրութիւն, ճոխ-սիրութիւն որ աշխարհքիս, դահիր կոր-ծանած է։ Ժողովուրդներ, թագաւորներ օտար երկիր դերի տարեր է չգիտցակաց։

Արդ եղբարք, քիչ մը թոյլտութիւն մեր կողմանէ, եւ մեր բանը լմնցած էր։ Եթէ մինչեւ յայժմ չհանդիպեցան մեզ կամ չյաջողեցան տակաւին ասոր պէս հա-ղրստահարութիւններ, պատճառը արիւն-թիւն եղաւ։ մեծապէս մատաղ հաստատու-թիւնն, անվհատութիւնն եւ համբերու-թիւնն զմեզ յառաջ մղեցին ոչ՝ ձեռնարկութեան դէմ եկած զանազան դժուարութեանց դէմ կուռելով եւ յաղթելով անոնց, կարենանք այն վիճակի հասցնել մեր զործը որ ա՛յլ ժողովրդեան տեղի խափանիչ ընդդիմութեանց տեղի չտայ, եւ թէ հաստատակաց ալիտ հիմանց վրայ կանգնուի։ Այս ապաղայիս (որ մեր վերջինը չէ,) ի՞նչ կերպով հասանք, զամենայն ինչ 'ի ծաղր դարձնող՝ ազգայն հանդիպի մը ըսածին համեմատ, «զաղա-նէ նիսա նիսաի վրայ դնելով։» Ապա՝ ուրեմն զոյ կենանք որ ուրիշ նախնիք (ընկերութեան մը) (որուն յիշատակն սոսկ կը պրպտենցնէ ազգոյն հայրենասղգած սիրտերը) կրածը մեր ղլխուն ալ չգայ։

Դժբախտաբար այս ախտս (ամենայն ինչ իւր յատուկ անուամբը կոչելու է) ընտանիներէն մին է։ այն ոսկուն ըն-երող բանն (այս է փառասիրութիւն՝) որ ազգերնիս կատ կատ բրաւ ու կ'ընէ եւ որով զմեզ իրարու անհաշտ թշնամի կար-գեց, 'ի հիմանց տապալեաց ակէ դարեր առաջ, տիեզերասարսափ բանակներ եւ ինքնակալութիւններ՝ որոց հետքն անգամ չկան այս օրերս, իսկ յարդի ժամանակներս ամենազլուխն Գաղղիա անձնական կրից ծառայող մարդու մը համար՝ փրլա-սակներու տակ թաղուեցաւ։

Մշանջենական բաժանմունքները կիսպով մը մեծ արդելք՝ միջնական անխրամ լիներեն մարդկային ընկերութեան մէջ, դեղարուեստից կատարելագործութեան, դիտութեանց յառաջադիմութեան, եւն։ Քաղաքականացեալ աշխարհաց մէջ իւրա-քանչիւր սին պարծելով եւ մեծ պատիւ համարելով անձին՝ իւր ազգանուն ա-նունը կը կրէ ու լեզուն կը սորուի։ պէտք եղած առանն ալ, առանց խորութեան, մի մարմին կ'ըլլան եւ կաթոլին կը վազեն կատարելու իրենց հարկաւոր զործ մի, վառեալ յառածոյ որ ասէ՝ «ազգայինն է յառաջ քան զանձնականն։»

Ընդ հակառակն մենք՝ հայրենիք ու պատիւ չ'ունինք, կամ չ'ենք ուզեր ու-նենալ։ որովհետեւ թէ 'ի Կ։ Պոլիս եւ թէ յայլ քաղաքս ուր փոքր զաղթական-ութիւն մի կայ ազգային, սեսեր եմ ան-ձինքներ (զորոնք «վատ» կոչելութիւնը կը խնդրեմ ձեզմէ) որ կ'ամչնան անգամ իրենք զիրենք «Հայ» անուանել, լսեր եմ չատերուն բերանէն թէ «Հայն ալ մա՞րդ է։» Ա՛ր ապականութիւն։ Մինչ կը փավաքին լմնել թափառական սինը-քեալ զնչուսներու նման որք՝ ըստ աւան-դութեան, իրենց ընական երկրին հաւատ-քը կը դաւանին, լեզուն կը խօսին, ու օրինաքը կը կատարուին։ Ցիրաւ, ա-բիւն առաքինութիւն եւ արութիւն նախ-նեաց մերոց թաղեալ մնացին իրենց հետ սկայական պատերազմաց դաշտերուն վրայ։ Հայրենիք մեր սիրելի իւր քաղաքաց պա-բլասներուն վրայ այլ եւ այլ ազգաց դր-բոշնեալուն ծածանիլն չէր տեսներ, եթէ մէջերնիս չդտնուէին 'ի բազմաց հեռաւ չար վառակներ եւ համբերելով մատնիչ Ցու-դաներ։ Աւա՜ղ մեզ . . . . . .

Սակայն ի՞նչ կ'զդամ. յուսոց բարակ լոյս մի կը տեսնեմ ի հեռուստ։ Թիրեռ կը դարձնէ իս պատաղին՝ այնչափ ուժգնու-թեամբ թշնամանելու ի բարուց նորոգու-թեան փափաքելու սկսող ազգի մը արդարեւ կը նշմարեմ, ապիտութեան ամպե-բուն մէջ իսուսմ մի ծերունիներու որ գա-սակացը ձեռքէն բռնած՝ դէպ յառաջարէգ դիտութեան կը գիմին։ Ահա ասոնք պիտի ազատեն Թարգոմայ որդիքը . . . . . Մէկդի՛ կենան աւանդեալքան որ իրենց ազգութիւնը կ'ուրանան, դերի ծնած են եւ դերի կ'ուզեն մնանիլ կրից։

Աւելի կը զոմեմ, տեսրք իմ, այն ոլէտ անձինքը, (կրմութիւն միայն պակ-սեր է նոցա՝) որոց մասց սակայն կը տի-բէ սրեցուցիչ փափաքն որ ծնունդ իւր-անց ուսումնական ըլլան, մանաւանդ թէ եղբայրական ձեռքերով խնամուին։ Անանկ է նէ, Ցեարք, արտասուամոլն Հայաս-տան աշխարհն պիտանացու է զառաջինն կրմութիւն։ Կրմութիւն է յայտնի արդա-սիք դիտութեան եւ ուսանց։ իսկ ընկե-րութիւն ծնանի այս վերջինիներէս։ Ուստի, ահաւասիկ ընկերութիւն մի որ ոչ սակաւ նեղութեամբ ստեղծեցաւ, որպէս եւ վկայ է անոր տուած անունին։ դի առած է թէ՝ փշոց Վ.ԱՐԴ չկայ։ . . . . . Լաւա-կանչ Հայրենիք մեր, որ բնութեան բո-լոր պարգեւներովն զարդարեալ էր, բարե-յաջանալս պակաս բաներ դեռ չատ ու-նի։ Մեր հասարակաց Մօր արտասուքնե-րը կրնանք արբել, թէ որ ամենքիս մի-ասան, մեծ ու պզտիկ, Անոր նորոգման աշխատինք։

Կան երիտասարդաց համար Ուսումնա-բաններ, ինչո՞ւ Օրիորդք ոչնա մնան։ Տղու մը դատարակութիւնը իւր մօրը գրկէն կ'սկսի։ Մնչ։ հիմակուան հարուստ մանկանց օտարազգի քաջանուա դաստ-արակներ կը բռնեն։ որովհետեւ մատաղ-հասակ տղայն իւր փոքրիկութեան ժա-մանակ դիւրաւ կը սորուի ու կ'ընդունի։ Ուրեմն եթէ մայրը պրղտիկուց կրթուած ըլլայ, իւր տղայքը կրնայ ինքնին կրթել, առանց մանկաժուի պէտք ունենալու։

Եւրոպա են բազում ընտանիք որ հա-րուստ ըլլալուն համեմատ, իւրեանց որդի-քը իրենք կը կրթեն։ Բայց մի՛ զարմանաք, սիրելի եղբարք, եթէ մինչեւ վերջին տա-բիներս համարձակած չէ ոմն այսպիսի խոր-հուրդ մի յայտնելու, քանզի սրբուհեան հին բարբարոսական զաղափար է որ, կինն պէտք է ապէտ ըլլայ, իւր ընկերոջը հպա-տակ մնալու համար։ Ընդհակառակն, կին մը իւր պարտքը կը կատարէ կուրօրէն (այսինքն մեքենայի նման) անտեղեակ ըլ-լալով, ընդունելին ճանաչելով զործելով։ — Վերոյշեալ խմբիս հարանց սիրունդնե-րէն են որ, պատուական Ցեարք, միան ունեցան յայտնապէս օգտացոյց ընկերու-թիւնս հաստատելու, որ «Վարդուհեան փառաւոր անունն ունեցաւ։ Գովելի են անոնք որ հիմնադիր հաստատեցան, եւ նոքա որ հայրենասիրութեամբ ու եղբայր-սիրութեամբ օգնեցին մեզ, եւ ապագա-յին եւս դրատական գովութեանց ար-ժանի պիտի ըլլան ամենայն ազգասէր ան-ձինք որ ձեռնտու պիտի ըլլան այս իպա-կան սեռին կրթութիւնը վարեան ունեցող ընկերութեան յառաջանալուն, որովհետեւ կարծես թէ յաղթահարեալ ժողովրդոց մէջ հատատուն կանոն մի է որ ամեն յառա-ջադիմական գործ ի դերեւ ելանել եւ կամ բաղում խոչընդոտք դտանել 'ի ճանա-պարհին որոց յաղթել անոնց, վասն այսր, եւ ձեր գործակցութիւնը կը խնդրուի, հայրենասէր ազգայինք, մեր 'ղժուարու-թեամբ սկսած բարեզործական ընկերու-թիւնն 'ի միասին 'ի գլուխ հանելու։

Երբոր առաջին անգամ մայրաքաղա-քիս մէջ ծանուցումն մի երեւեցաւ առ ազգայնս վասն ձեռնարկութեան մերոյ, քանի մը ծանծաղամիտ երիտասարդներ ուսումնականաց խնդացեր են ըսելով թէ «խուսմ մի խառնաղանճ դեռախօս անձանց ի՞նչ կարող եմ ընելու», եւ սորագրութիւնն չեն տուած։ Սակայն մեծ մասն զղջացած է, ապաշխարէս։ Այս ալ ներելի է, Ցեարք, կրթութեան պակաս-ութեամբ, նոր սկսած զործ մը միշտ ծաղրելի է մանուկ պատանիներէ։ Այս-պիսի մարդիկ կը նմանին անհանձարներուն որ ճիգի մը տրնկուելու ժամանակ, կը տարակուսին թէ արդեօք նոյն ճիգը մեծնալով կրնայ 'տերեւախիտ, բարմա-չատիպ ծառ մը ըլլալ։ Նոյնպէս եւ մեր զործառնութիւնը, որ տէր հոգւով սկսաւ երթալով աճելու վրայ է։ — Վեր-ջի հետեւեալ տողերս, եթէ հրատարակ-տաք, պատուական տեարք, կը նամրեմ իրական սեռին։

«Հայազգի օրիորդք, — զա՞ք էք որ «զձեզ եւ զմեզ միանգամայն պիտի մի կ'ք, «թէ որ հիմակուան կերպերնիդ ու բար-«քերնիդ թողուք, եւ նախնի հայուհեաց «առաքինական ճանապարհին մէջ նոցա «հետեւիք։ Ձեր ձեռքն է այս զործիս ժա-«ղովրդեան առջեւ սիրելի ըլլալը։ Գթա-«յ՛ք դէթ մեր վրայ որ վասն յառաջա-«դիմութեան, զառատարակութեան ձեր, «այնքան կաշխատինք կը խոնջինք։ Մե-«զի փառաւոր փոխարէն ուրիշ բան չենք «խնդրիր, բայց եթէ ձեր կողմանէ դոր-«ծակցութիւն կործանելոյ, ընտանեաց առ-«նելոյ մեր հայրենեաց վրայ սնկուած «ապիտութեան յաղթական սիւնը։ Օգնե-«յ՛ք եղբարց ձերոց, եւ յուսանք թէ «մնատեղ զՀայաստան աշխարհ կուրա-«խացնենք։»

Կ։ Պոլիս մարտայ 30 յունիս 1871։

Մին հիմնադրաց
Վարդուհեան Ընկերութեան
Յակոբ Ց։ ճէլալեան։

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԷՐ

Փարիս 15 յուլիս,

Վէսանսա պարտի վէ դուրչուն պուլունան պիր մարդա, պի, ան-պիրէ բարբարդ, պիր նէֆիր թօր-ճու վէ սայիր ալթը քիշի տէ եարա-լանմը շատը։

Մէպուսան ինթիխապընտան տօ-լայը զուհուրա կէլէն հէյէճանը էֆ-քեարա զաղէթաբար թարաֆընտան միւպալէղաղը սուսէթաէ էհէմմիյէթ վէրիլմէյի զանն ու զբյաս խոլ իյօր։

Մօնսինեօր Ցիւրանլունուն, փա-րիս սէրբիսդ ողոսպուզունու դաղուլ իթմէտիյի մուհադդադ տուր։

Ցէր սատատէթաէ սապրզ Ֆրանսա սէֆիրի Մ. տը լա Կէրօնիէ՝ ին թահ-թը խատրէսինտէ օլան Բրէս նամ զա-զէթանըն իլք նիւմէլօսու նէշր օլուն-մուշ տուր։

Սէֆիրի միւմայիլէյհ, իշ պու-նիւսխէսինտէ, շու ախիրէքի ճիւմլէ-տէ էֆքեար վէ թասաւվուրաթընը խիլլասա իտէր, շէօյլէ քի, ուսուլու ախիղա թարաֆիկիրանը իլէ էֆքեա-րը սերպէսկէթ ատհապը պէյինտէ պիր իթթիֆագ հասԸԼ իլէ, միւսա-լէղաղը էֆքեարլար ալէյհինէ զԸյատ վէ միւսա՛ախիրը ահ՛ալը թասատհուպ իտէլէր, ճիւմհուրիյէթ վէ եա դրուլ-ԼԸՂԸՆ թէէսխինի զօլայլաթաճաղ տուր։

Վիէննա 15 յուլիս.

Աւսթրիա վէ Ըսանդը վէ Սըրպ շրմէնարքիլէրին եիբարիկ ինէ պիր-ԼԷՇԱԿԻԼՄԷՍի իշէն եարընբի կիւնիլք մէճլիս ադա օրունաճաղ տուր։

Պէրլին 15 յուլիս.

Գրաֆ լարընն Լանտէ թէատրու վէ միւլազաթ խատճէքլէրինէ տայիր, շէհրիմիզտէ նէշր օլունան զաղէթա-լար, էֆքեարը միւթէտիլ վէ միւս-լիհանընն վիզայէսինի թա՛սսիյէ խա-յո՛ւլար։

Պէլկրատ 16 յուլիս.

Սրբոպիանընն պէյրաք մէճլիսի օ-լան Աբիպչինանընն ինթիխապարթը ո-գոստոսուն 18 ինճի կիւնու իճրա օ-լունաճաղ տուր։

Վիէննա 17 յուլիս.

Աւսթրիա վէ Ըսանդը ՝էվ Սը-պ շրմէն տը ֆէլ լէրինին պի լէշքի իս-մէսի իշին, մէղքիւր հիւրիմէթլէրին վէքիլլէրինտէն միւ-էթթէպ օլան մէճլիս Աւսթրիանընն պաշ վէքիլի Մ. տը Պայմրին թահթը իրսատէթինտէ օլարաղ քիւշատ օլունուպ, պաշ վէ-քիլ, պու միւնասիպէթ իլէ իրատ էյ-լէմէյի պիր նութտատ, մէսէլէի հա-ղը. էնին Շալ իշին նէ զատար բո-ԼԷԹԻՂատա էհէմմիյէթի ադ իմէսի օլուրզունու պէյան իթթիշ տուր։

Պու կիւն եէնի պիր մէճլիս տա-հա օլաու։

Պէրլին 17 յուլիս.

Ալէքսանտա հիւքիւմէթի, Բարա-նըն լայէթթիլէյինի թատահուպ իտէն բիսդ ողոսպարընն սէպէպի զուհուրի օ-լան միւնազատթա դուրչը եէնի պիր պէյանընամէ իլէ իշթիքատա իլէ պէրա-պէր, պու մէսէլէտէ բիսդ ողոսանը միւմայիլէյհիմին թաթթուղու թա-ԼԻՂատէն ֆէբրաղէթ կէլմէյէրինի պէյան վէ հէր պիրինին, տէվլէթին զանավի-նինէ իթթասթ վէ բիսդէթ իլլէմէսինին պէյան վէ բուհրան զիւմբէսինին թէ-ատուիյաթընը թաղպիհ իլլէ յոր։

Վիէննա զօլէրա իլլէթի զու-հուրա կէլիսդ, լաքին պաշդա պիր մահէլլատ կիւնատ օն քիշի էճէլէ զուրպան կիսէ յոր։

Տրէզտա 17 յուլիս.

Յաքսոնեա բրէնսի, Բուսիա օր-տուսունա ֆէլտ—մարէշալ նասպ օլ-մուշ տուր։

Աթինա 15 յուլիս.

Եունան դրաղիչասը, վիքէլատան Մ. Գոմունտուրուս իլէ պիրլիքտէ, Գօրֆու ճէզիրէսինէ ալամէթ իլլէմէյի պէր։

Պուքրէշ 15 յուլիս.

Մէմլէքէթէյն էմարէթի, Բումէլի չը-

ՄԷԾՄՈՒԱՑԸ ՀԱՎԱՏԻՍ

մէն սը ֆէրլէրինէ տայիր ազատ օրան մուզավէլէնամէյի Սմիրուզպէրիտէն կէրի ալմիշ օրատուգտան մասատա, գուբօղարին թէէտիյէսինի վէ ատիմիէրինին տախի թահվիլինի թալէպ իյլէմիշ տիր։ Գարարը մէզքիւր, մէտուսանը միլլէթ մէճլիսինէ հավալէ օրանուպ, մէվատը միհմիմէտէն տէյի գապուլ իսլամիշ տիր։

Նիւ Եորգ 14 յուլիս։

Պա սէնէնին բանուգ մահնուլթը հէման 2,900,000 պալիա օրատուզու հիսապ վէ թահմին օրանույոր։

Ռիո Ժանէյրո չէհրինտէն խապէր վէրիլմէյինէ կէօրէ, չէհրի մէզարատան թէրանէպի եանմիշ տիր։

Մինիպիս 16 յուլիս։

Հավա զայէթ կիւզէլ օրատուզու հալտէ, խայլի իզթիհամ իլէ։ Ալաման ասքէրլէրին չէհրէ բէտմի տուխուլէրի ալայը պուկիւն միթանթան սուրէթտէ իճրա զբլմը։ Իշպու բէտմի կէչիրտէ Պավլէրա պրալը իլէ։ Ալամանլանը վէյլի անտը բըրէնա վէ խայլի զապթանը ասքէրլէր վէ մէհմուրլինի սայիրէ հաղրը պուլունտուլար։

Փարիս 16 յուլիս։

Ֆրանսա հիւքիւմէթի, Իթալեասա թուրթուզու թարիղի բօլիթիգա վէ Իթալեա իլէ Ֆրանսա հիւքիւմէթլէրի մէյանընտա ճէրէյան իտէն թարրիրատը սուրէթի թէաթիսի հաղդընտա իյդահատը յապըլմէ իլա իլա իյլէմիշ տիր։ Թահրիրատը մէղքիւրինին մէալի իսէ, Բարանը հիւքիւմէթի բուհանմէյէսինին թահթը թէէմինատա ալընմասը վէ Զիվիթա-Վէքքիա ղալէալարընին հէտտ օրանճաղը տը։

Ֆրանսա հիւքիւմէթի, մէսէլէի ճարիյէնին թարաֆէյին խօշնուտիյէթի մուճիպ օրանճաուղու հալտէ հալ ու թէսվիյէ ըզընտըղընը իլավ իտիրէք, պաղը զավէթարին գուլանարդիարը չէտիա լիսանլարը թաղսիմ իյլէյօր։

Փարիս 17 յուլիս։

Բէսմի զաչէթա, Վէնտանտա վաղը օրան գապատան սօղայը իթայի մալիսմէթ իյլէտյի սրբատա, իշ պու զապանը, տիզդաթսրզըզատան նէչէթ իյլէմիշ օրատուզունու պէյան իթմիշ տիր։ Պու զապատա իշ քիչի էօրմիշ վէ 30 քէսան տախի եարալանմիշլար տը։

Փարիս 14 յուլիս։

Խայլի Ֆրանսըզ բիպոպոպար, միլլէթ մէճլիսինէ մէքթուպլար թաղտիմ իտէրէք, Իթալիա հիւքիւմէթի թարաֆրընատան Բաբանը Բօնա իտարէսինէն մահրում զըլընըզընա գարշը էյթիքնա իյլէմէսինի միլլէթ մէճլիսինէ թալէպ իթմիշ տիր։

Ֆրանսըզ էսիրլէր, մահը հալին 20 սինէ տէկին ճիւմլէթէն վարմանլարընա կէօնտէրիլէճէքլեր տիր։

ճէնէրալ Լամարմօր, Փարիս վալիսի նասպ օրմուշ տուր։

Փարիս 17 յուլիս։

Թուր սէրբիստ ոպոսու մէնտին-եար կիպէր, Փարիս սէրբիստ ոպոսու նասպ օրմուշ տուր։

Ֆլօրանսա 17 յուլիս։

Օրինիոնէ նամ նիմ ըէսմի զաղէթա, Պապը ալինին, թունուս վէ Մըսրըն ահվալը բօլ իթիդըյէսինի թէպտիլ էֆքեարընտա օրատուզու ա-բահիթի թէզ լիպ իյլէտիքտէն սօղ բա, տէր քի, Տէվլէթի ալիյէ, էյիտէն էյի պիլիր քի, պէցիլ պիր թէպտիլ-լաթա թէչէպպիս իյլէտիյի հալտէ, պէցիլ-քա կիճլիքլէր ղուհուրա կէ-լէպիլիր։

Վիէննա 17 յուլիս։

Աւսթրիա վէ Օսմանը շըմէն տը ֆէրլէրին միզաքէրէսինէ տայիր օ-ղան մէճլիս քիս շատ օրատուպ, Աւս-թրիա պաշ վէքիլի իլէ պաղը սիւ-ֆէրա վէ սաղ թանանթը Սէնիյէ սէֆիրի վէ իքի նէֆէր Սըրպ էմարէթի մէ-մուրինի հաղրը պուլունմուշլար։ Մէճլիսի մէղքիւր, եէքտիկէրինէ դըյասէն, տէրմէյան օրատան իքի թարիղին մէնաֆիի վէ միշքիլանը ի դէրինէ միսպահասա իթմիշ տիր։

Վիէննա 18 յուլիս։

Աւսթրիա վէ Օսմանը վէ Սըրպ շըմէն տը ֆէրլէրին պիրլէշթիրիլմէսի իշին միլթէտտաթէն ադատը մէճ-լիսլէր օրատույօր, վէ ալէյ ումում մէմուլ իսիլտիյինէ կէօրէ, մէսէ-լէ խօշնուտա օրատանճաղ սուրէթտէ հալլ ու թէսվիյէ ղըլընըպ, թարա-ֆէյին պէցինտէ հիւսնիւ իթթիֆաղ հասըլ օրանճաղ տը։

Բումէլի էհամը 67։

Գամպիս 121,30։

Փարիս 18 յուլիս։

Իրսիվ էյէթի Մըսրիյէ իլէ Ֆրան-սըզ զօնսօլոսու պէցինտէ զուհուրա կէլէն իխթիլաֆաթ, հալլ ու թէս-վիյէ օրնաղ իւզրէ տիր։

Պուքրէշ 18 յուլիս։

Մէճլիս, Սիրբուզպէրկէ վէրտի-յի իմթիյազը ըաղվիյէտի։ Մէտիլ-քէմէթյն էմնիյէթի, գաւրանանանը հիսսէտարանընա հիսսէլէրինէ կէօրէ թաղմին իթմէք իւզրէ եարբըմըշ օ-ղան իշլեր վէ մէվճուտա օրան էտէ-վամը իշին ֆիյաթ քէստիլէմէք տիր։ Լանա էթի միւշարիլէյհա, թահվիլա-թըն թահվիլի իշին տէրմէյան օրա-նան թէբլիֆլերի զապտ իթմէյօր։

Լիրայի Օսմ. 100 ղրշ. հիսապը իլէ.

Ինգիլիզ վերասը	109-36 փր.
Ֆրանսըզ ալթունու . . .	87-35 »
Բօլ	89- 5 »
Ղրշմիզ ալթունու	31-26 »
Պէյաղ Մէճիտիյէ (ֆարդը) .	1-35 »
Պէյլիք վէ մէճիտիք (ֆարդը)	106-25 »
Պաղբր	117-20 »

ՂԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

Գում բօղարը քէսիլմիշ.

Յուլիս 6 Ախշամ զապանը . .	31-28
» 7 Սաբահ ատբրը . . .	31-17

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՄԻԹԷՆԷՎԻՕԼ

Զամթը հաղլէմի Սաատ էմբէ-նահիլէրի, ամթըզպանընն նասիհամը իւզրէ, իշ պու բազար էրթէսի կիւ-նու, Լէ էն քէօյլունտէն Պէպէքոպ քա-ալին եալբըլընա կէլմիշ լեր տիր։

— Լէվանթ Հէրալտ զազէթասը, զա-թը Սաատարէթլէնտիրիլմէսինին նամիզաճը-ղը հաղդընտա պաղը կէօնա հավատիպէր նէչը իյլէմիքտա օրուպ, հավատիսամը մէղ-քիւրէնին սըրթ արաէթի օրատու Մաթ-պուաթ իտարէի պէհիյէսի ճանիպլինտէն զազէթալարատա պիր իսիմարնամէ տէրճ օրանմուշ տուր։

— Աւսթրիա վէ Օսմանը վէ Սըրպ շըմէն տը ֆէրլէրին պիրլէշթիրիլմէսի իշին Վիէննատա ադտ օրանճաղ օրան մէճլիսլ, տէվլէթի Ալիյէ թարաֆրընատան Վիէննա սէֆիրի ութուճէթլու Խալիլ պէյ հաղրէթլէրինին վէ Սրբպա հիւքիւմէթի ճանիպլինտէն, քէնտի մէմուրունուն, վէ Աւսթրիա թարաֆրընատան Մ. տը Պայսթըն վէքիալէթ իտէճէքլէրի կիպի, Բումէլի շըմէն տը ֆէր դուսմանտանընն սահիպ իմթիյազը պարօն Հիրշին տախի մէճլիսի մէղքիւրատ հաղրը պուլունմասը, միւհիմ-մէլ իտուկի վէ Սրբպ հիւքիւմէթի թարա-ֆրընատան զուհուրա կէլէն միւշքիլաթրն հալլ ու թէսվիյէսի զըմնընատա, սահիպի իմթիյազը միւսայիլէյհին պիր վէքիլի տա-խի Պէլկրատատա գալանաղը Գօրէսբօնտանս Ծէնէրալ Օթրիչիէն նամ Աւսթրիա զազէ-թասընատա օրանմուշ տուր։

— Թէմմուզու էֆրէնտիրին 12 ինճի կիւնիւ Սուսամ ճէվիրէսինտէն Իզմիրին Ինբարախլ զազէթասընա եազդրըրզընա կէօրէ, տուրու կաղ վէ էճգայի սայիրէ իլէ մէմուրու օրան պիր մաղազատան զազա-էն աթէշ զուհուրի իլէ, եիրմի պաղ միւ-քէմմէլ խանէ վէ օթուզ պէշ պաղ տախի տիւքքեան միւհիմէրէզ օրմուշ տուր։ Պու եանանլարին իշինտէ, Ինգիլիզ զօնսօլոս-խանէսինին միւքէմմէլ պինասը վէ միւզ-խանէսի տախի թէքմիլ եանմիշ օրուպ, զօնսօլոսու միւմայիլէյհ օն պին Ինգիլիզ վերասը զատար զիյանա օղրամըշ, վէ ռա-յիր քիմէմէլէրին զիյանաթը տախի ալթ-մըշ պին վերա զատար թահմին օրանուս-յոր։

— Շարզ Էրմէնի Գամթօլիք միլ-լէթինէ տայիր մենսիպնէօր Ֆրանքի թարաֆընատան ադզ ու թազատիմ ղը-ըընան ադաղը թէբրեալ իֆին թաֆսի-լաթընը եարընքի Մէճմուատա նէշր իսէճէյիզ։

— Զըգան ճումատա կիւնիւ բօսֆա իլէ Էրզրուսատան վարիա օրան ադաղը էվ բաղը հավատիպէրտէ, ամիրիկ իքբ մուհիմ թէլէկրաֆնամէ տէրճ օրան-մուշ տուր։

Միւնիպիս յուլիս 3։ լայեէխթէլիկ թէրաֆիկիրի պուլունան ֆըրզա, մու-խալիֆ էֆքեարատա օրան թարաֆտան այրըճա իճրայի ային իտէպիլմէք իչիւն, քէնտիլէրինէ պիր պատ քիլ իսէնին թախտա օրանմասը իսթիրհամընատա, հիւքիւմէթի մահալլիյէյէ պիր ղը-թա իսթիտատ թաղտիմ իյլէտի։

Իշպու թէլիկ աֆնամէ մանալինտէն, լայեէխթէլիք թարաֆիկի անը, Պավլիէրա բայթախթընատա պուլուն-տուղու հէյեճանը հալ կէլէյի կիպի ադնաշըլըճաղընատան թարաֆը ընդ-ման ֆաղլա մի թարատա վէ իյդահամա լա-ղիմ կէօրիլմէդ։ Պու հալտէ, կէ-չէնէյէ տէ Լէվանթ Հէրալտան պիլ թէրճիմէ նաղլինէ միսալատէ էթ էյլէտիկիմիզ պէնտին մանալի, պիր ճիղու իթ տանիթասը վէ պինայէն ալէյհ պիէսատա օրատուզու տտախի քէնտիլի ին-տէն ադնաշըլը։

— Պավլիէրա Գամթօլիքլէրինէ վէ տա-յիր պիր թաղըմ Գամթօլիքլէրէ, Բաբա թարաֆրընատան խտապէթ իտէն ատֆօրդ եըլտըրըմարընն Էսէրի թէէսիր իթմէմէյ պաչլատը։ Մինիպիս չէհրի մուտիրիրին-տէն պիրի գիյատէճէ խտարթա օրուպ, վէ ինանանն սօն վապրթլարընտա իսթիրա իտէն բուհանի տուալարին ճիրասը իչին պիր բա-հիպ իսթէպտիրինտէն, քիվսէ թարաֆրը-տան կէօնտէրիրիլ, վէ պունատ տա սէ-պէպի իսէ Տէօլլինկէր նամ մէշհուր մուալ-իմ Բաբանին հանրլամաղլըղընը դատալ իթմէմէսի իւզէրինէ աֆօրդղանմիշ օ-տուզունատան, վէ միւսայիլէյհ հոճա տա-խի անին թարաֆընը թութմուշ օրատու-զունատան, էկէր Տէօլլինկէրին իթիզատը-տան վազ կէչէր իսէ, քիվսէ թարաֆրը-տան բանիպ կէօնտէրիլէճէք, վազ կէչմէ-տիկի հալտէ Գամթօլիք քիվսէսի էվա-տընտան օրմաճաղը քէնտիսինէ պէյան օրանմուշ տուր։

Ֆաղաթ մէղքիւր մուալիմին բանիպ տօսթլարընտան պիրի քի Բաբա թարա-բաֆրընատան աֆօրդ թահթընտա պուլուն-մաղտա իսի, միւսայիլէյհին սօն տատթլա-բընտա եանընտա պուլունուպ, հէր տիր-լու բուհանի վազիֆէլէրինի իճրա իյլէտիք-տէն սոնրա, էրթէսի կիւնիւ միւսայիլէյ-հին բուհանա հիւքիւմէթէն դուտտատը չէ-րիքի թաղտա իսիպ, վէ հիչ պիր աֆօ-բօղուն իտապէթ իթմէմիշ օրատու միւ-սիլու, պէցիլ ալայ վէ զինէթէ միւ-սայիլէյհին ճէնազէ ալայը պիլ իճրա, պիր խայը գալապալը վէ միւթէսիր զի-վամի մէղքիւր ալատա մէվճուտ պուլուն-մուշլար, վէ շու քէյֆիյէթ Բաբանին հիւ-քիւմէթինէ տատա զիյատ պիր նէֆրէթ վէրիպ, իսէրուտէ Ալմանատա մէզհէպճէ պէցիլ-քա չիղազ վուղու պուլաճաղը աղ-նաշըրմազատա տը։

Լա Թիւրքի.

— Պրուսա վալիսի տէվլէթլու Ալի Ռիզա բաշա հաղրէթլէրինէ, թարաֆը էշրէֆի հաղրէթի Բատի-շահիտէն 2500 լիրա ղըյմէթինտէ պիր ղըթա միւրասսա էնֆիյէ գու-թուսու լիտատա վէ լիսանա պուլյուլ-մուշ տուր։

— Մարօղ խիբէրաթօրունուն պի-լատէրի պիր դաչ կիւնտէն պէրու Տէր սատատէթ կէլմիշ տիր։ Միշա-ռիլէյհ, հաճճըլար իլէ պէրաբէր

Մէնէ սը ֆէրլէրինէ տայիր ազատ օրան մուզավէլէնամէյի Սմիրուզպէրիտէն կէրի ալմիշ օրատուգտան մասատա, գուբօղարին թէէտիյէսինի վէ ատիմիէրինին տախի թահվիլինի թալէպ իյլէմիշ տիր։ Գարարը մէղքիւր, մէտուսանը միլլէթ մէճլիսինէ հավալէ օրանուպ, մէվատը միւհիմմէտէն տէյի գապուլ իսլամիշ տիր։

Նիւ Եորգ 14 յուլիս։

Պա սէնէնին բանուգ մահնուլթը հէման 2,900,000 պալիա օրատուզու հիսապ վէ թահմին օրանույոր։

Ռիո Ժանէյրո չէհրինտէն խապէր վէրիլմէյինէ կէօրէ, չէհրի մէզարատան թէրանէպի եանմիշ տիր։

Մինիպիս 16 յուլիս։

Հավա զայէթ կիւզէլ օրատուզու հալտէ, խայլի իզթիհամ իլէ։ Ալաման ասքէրլէրին չէհրէ բէտմի տուխուլէրի ալայը պուկիւն միթանթան սուրէթտէ իճրա զբլմը։ Իշպու բէտմի կէչիրտէ Պավլէրա պրալը իլէ։ Ալամանլանը վէյլի անտը բըրէնա վէ խայլի զապթանը ասքէրլէր վէ մէհմուրլինի սայիրէ հաղրը պուլունտուլար։

Փարիս 16 յուլիս։

Ֆրանսա հիւքիւմէթի, Իթալեասա թուրթուզու թարիղի բօլիթիգա վէ Իթալեա իլէ Ֆրանսա հիւքիւմէթլէրի մէյանընտա ճէրէյան իտէն թարրիրատը սուրէթի թէաթիսի հաղդընտա իյդահատը յապըլմէ իլա իլա իյլէմիշ տիր։ Թահրիրատը մէղքիւրինին մէալի իսէ, Բաբանը հիւքիւմէթի բուհանմէյէսինին թահթը թէէմինատա ալընմասը վէ Զիվիթա-Վէքքիա ղալէալարընին հէտտ օրանճաղը տը։

Ֆրանսա հիւքիւմէթի, մէսէլէի ճարիյէնին թարաֆէյին խօշնուտիյէթի մուճիպ օրանճաուղու հալտէ հալ ու թէսվիյէ ըզընտըղընը իլավ իտիրէք, պաղը զավէթարին գուլանարդիարը չէտիա լիսանլարը թաղսիմ իյլէյօր։

Փարիս 17 յուլիս։

Բէսմի զաչէթա, Վէնտանտա վաղը օրան գապատան սօղայը իթայի մալիսմէթ իյլէտյի սրբատա, իշ պու զապանը, տիզդաթսրզըզատան նէչէթ իյլէմիշ օրատուզունու պէյան իթմիշ տիր։ Պու զապատա իշ քիչի էօրմիշ վէ 30 քէսան տախի եարալանմիշլար տը։

Փարիս 14 յուլիս։

Խայլի Ֆրանսըզ բիպոպոպար, միլլէթ մէճլիսինէ մէքթուպլար թաղտիմ իտէրէք, Իթալիա հիւքիւմէթի թարաֆրընատան Բաբանը Բօնա իտարէսինէն մահրում զըլընըզընա գարշը էյթիքնա իյլէմէսինի միլլէթ մէճլիսինէ թալէպ իթմիշ տիր։

Ֆրանսըզ էսիրլէր, մահը հալին 20 սինէ տէկին ճիւմլէթէն վարմանլարընա կէօնտէրիլէճէքլեր տիր։

ճէնէրալ Լամարմօր, Փարիս վալիսի նասպ օրմուշ տուր։

Փարիս 17 յուլիս։

Թուր սէրբիստ ոպոսու մէնտին-եար կիպէր, Փարիս սէրբիստ ոպոսու նասպ օրմուշ տուր։

Ֆլօրանսա 17 յուլիս։

Օրինիոնէ նամ նիմ ըէսմի զաղէ-թա, Պապը ալինին, թունուս վէ Մը-սըրըն ահվալը բօլ իթիդըյէսինի թէպտիլ էֆքեարընտա օրատուզու ա-բահիթի թէզ լիպ իյլէտիքտէն սօղ բա, տէր քի, Տէվլէթի ալիյէ, էյիտէն էյի պիլիր քի, պէցիլ պիր թէպտիլ-լաթա թէչէպպիս իյլէտիյի հալտէ, պէցիլ-քա կիճլիքլէր ղուհուրա կէ-լէպիլիր։

Վիէննա 17 յուլիս։

Աւսթրիա վէ Օսմանը շըմէն տը ֆէրլէրին միզաքէրէսինէ տայիր օ-ղան մէճլիս քիս շատ օրատուպ, Աւս-թրիա պաշ վէքիլի իլէ պաղը սիւ-ֆէրա վէ սաղ թանանթը Սէնիյէ սէֆիրի վէ իքի նէֆէր Սըրպ էմարէթի մէ-մուրինի հաղրը պուլունմուշլար։ Մէճլիսի մէղքիւր, եէքտիկէրինէ դըյասէն, տէրմէյան օրատան իքի թարիղին մէնաֆիի վէ միշքիլանը ի դէրինէ միսպահասա իթմիշ տիր։

Վիէննա 18 յուլիս։

Աւսթրիա վէ Օսմանը վէ Սըրպ շըմէն տը ֆէրլէրին պիրլէշթիրիլմէսի իշին միլթէտտաթէն ադատը մէճ-լիսլէր օրատույօր, վէ ալէյ ումում մէմուլ իսիլտիյինէ կէօրէ, մէսէ-լէ խօշնուտա օրատանճաղ սուրէթտէ հալլ ու թէսվիյէ ղըլընըպ, թարա-ֆէյին պէցինտէ հիւսնիւ իթթիֆաղ հասըլ օրանճաղ տը։

Բումէլի էհամը 67։

Գամպիս 121,30։

Փարիս 18 յուլիս։

Իրսիվ էյէթի Մըսրիյէ իլէ Ֆրան-սըզ զօնսօլոսու պէցինտէ զուհուրա կէլէն իխթիլաֆաթ, հալլ ու թէս-վիյէ օրնաղ իւզրէ տիր։

Պուքրէշ 18 յուլիս։

Մէճլիս, Սիրբուզպէրկէ վէրտի-յի իմթիյազը ըաղվիյէտի։ Մէտիլ-քէմէթյն էմնիյէթի, գաւրանանանը հիսսէտարանընա հիսսէլէրինէ կէօրէ թաղմին իթմէք իւզրէ եարբըմըշ օ-ղան իշլեր վէ մէվճուտա օրան էտէ-վամը իշին ֆիյաթ քէստիլէմէք տիր։ Լանա էթի միւշարիլէյհա, թահվիլա-թըն թահվիլի իշին տէրմէյան օրա-նան թէբլիֆլերի զապտ իթմէյօր։

Լիրայի Օսմ. 100 ղրշ. հիսապը իլէ.

Ինգիլիզ վերասը	109-36 փր.
Ֆրանսըզ ալթունու . . .	87-35 »
Բօլ	89- 5 »
Ղրշմիզ ալթունու	31-26 »
Պէյաղ Մէճիտիյէ (ֆարդը) .	1-35 »
Պէյլիք վէ մէճիտիք (ֆարդը)	106-25 »
Պաղբր	117-20 »

ՂԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

Գում բօղարը քէսիլմիշ.

Յուլիս 6 Ախշամ զապանը . .	31-28
» 7 Սաբահ ատբրը . . .	31-17

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՄԻԹԷՆԷՎԻՕԼ

Զամթը հաղլէմի Սաատ էմբէ-նահիլէրի, ամթըզպանընն նասիհամը իւզրէ, իշ պու բազար էրթէսի կիւ-նու, Լէ էն քէօյլունտէն Պէպէքոպ քա-ալին եալբըլընա կէլմիշ լեր տիր։

— Լէվանթ Հէրալտ զազէթասը, զա-թը Սաատարէթլէնտիրիլմէսինին նամիզաճը-ղը հաղդընտա պաղը կէօնա հավատիպէր նէչը իյլէմիքտա օրուպ, հավատիսամը մէղ-քիւրէնին սըրթ արաէթի օրատու Մաթ-պուաթ իտարէի պէհիյէսի ճանիպլինտէն զազէթալարատա պիր իսիմարնամէ տէրճ օրանմուշ տուր։

— Աւսթրիա վէ Օսմանը վէ Սըրպ շըմէն տը ֆէրլէրին պիրլէշթիրիլմէսի իշին Վիէննատա ադտ օրանճաղ օրան մէճլիսլ, տէվլէթի Ալիյէ թարաֆրընատան Վիէննա սէֆիրի ութուճէթլու Խալիլ պէյ հաղրէթլէրինին վէ Սրբպա հիւքիւմէթի ճանիպլինտէն, քէնտի մէմուրունուն, վէ Աւսթրիա թարաֆրընատան Մ. տը Պայսթըն վէքիալէթ իտէճէքլէրի կիպի, Բումէլի շըմէն տը ֆէր դուսմանտանընն սահիպ իմթիյազը պարօն Հիրշին տախի մէճլիսի մէղքիւրատ հաղրը պուլունմասը, միւհիմ-մէլ իտուկի վէ Սրբպ հիւքիւմէթի թարա-ֆրընատան զուհուրա կէլէն միւշքիլաթրն հալլ ու թէսվիյէսի զըմնընատա, սահիպի իմթիյազը միւսայիլէյհին պիր վէքիլի տա-խի Պէլկրատատա գալանաղը Գօրէսբօնտանս Ծէնէրալ Օթրիչիէն նամ Աւսթրիա զազէ-թասընատա օրանմուշ տուր։

— Թէմմուզու էֆրէնտիրին 12 ինճի կիւնիւ Սուսամ ճէվիրէսինտէն Իզմիրին Ինբարախլ զազէթասընա եազդրըրզընա կէօրէ, տուրու կաղ վէ էճգայի սայիրէ իլէ մէմուրու օրան պիր մաղազատան զազա-էն աթէշ զուհուրի իլէ, եիրմի պաղ միւ-քէմմէլ խանէ վէ օթուզ պէշ պաղ տախի տիւքքեան միւհիմէրէզ օրմուշ տուր։ Պու եանանլարին իշինտէ, Ինգիլիզ զօնսօլոս-խանէսինին միւքէմմէլ պինասը վէ միւզ-խանէսի տախի թէքմիլ եանմիշ օրուպ, զօնսօլոսու միւմայիլէյհ օն պին Ինգիլիզ վերասը զատար զիյանա օղրամըշ, վէ ռա-յիր քիմէմէլէրին զիյանաթը տախի ալթ-մըշ պին վերա զատար թահմին օրանուս-յոր։

— Շարզ Էրմէնի Գամթօլիք միլ-լէթինէ տայիր մենսիպնէօր Ֆրանքի թարաֆընատան ադզ ու թազատիմ ղը-ըընան ադաղը թէբրեալ իֆին թաֆսի-լաթընը եարընքի Մէճմուատա նէշր իսէճէյիզ։

— Զըգան ճումատա կիւնիւ բօսֆա իլէ Էրզրուսատան վարիա օրան ադաղը էվ բաղը հավատիպէրտէ, ամիրիկ իքբ մուհիմ թէլէկրաֆնամէ տէրճ օրան-մուշ տուր։

Մինիպիս յուլիս 3։ լայեէխթէլիկ թէրաֆիկիրի պուլունան ֆըրզա, մու-խալիֆ էֆքեարատա օրան թարաֆտան այրըճա իճրայի ային իտէպիլմէք իչիւն, քէնտիլէրինէ պիր պատ քիլ իսէնին թախտա օրանմասը իսթիրհամընատա, հիւքիւմէթի մահալլիյէյէ պիր ղը-թա իսթիտատ թաղտիմ իյլէտի։

Իշպու թէլիկ աֆնամէ մանալինտէն, լայեէխթէլիք թարաֆիկի անը, Պավլիէրա բայթախթընատա պուլուն-տուղու հէյեճանը հալ կէլէյի կիպի ադնաշըլըճաղընատան թարաֆը ընդ-ման ֆաղլա մի թարատա վէ իյդահամա լա-ղիմ կէօրիլմէդ։ Պու հալտէ, կէ-չէնէյէ տէ Լէվանթ Հէրալտան պիլ թէրճիմէ նաղլինէ միսալատէ էթ էյլէտիկիմիզ պէնտին մանալի, պիր ճիղու իթ տանիթասը վէ պինայէն ալէյհ պիէսատա օրատուզու տտախի քէնտիլի ին-տէն ադնաշըլը։

— Պավլիէրա Գամթօլիքլէրինէ վէ տա-յիր պիր թաղըմ Գամթօլիքլէրէ, Բաբա թարաֆրընատան խտապէթ իտէն ատֆօրդ եըլտըրըմարընն Էսէրի թէէսիր իթմէմէյ պաչլատը։ Մինիպիս չէհրի մուտիրիրին-տէն պիրի գիյատէճէ խտարթա օրուպ, վէ ինանանն սօն վապրթլարընտա իսթիրա իտէն բուհանի տուալարին ճիրասը իչին պիր բա-հիպ իսթէպտիրինտէն, քիվսէ թարաֆրը-տան կէօնտէրիրիլ, վէ պունատ տա սէ-պէպի իսէ Տէօլլինկէր նամ մէշհուր մուալ-իմ Բաբանին հանրլամաղլըղընը դատալ իթմէմէսի իւզէրինէ աֆօրդղանմիշ օ-տուզունատան, վէ միւսայիլէյհ հոճա տա-խի անին թարաֆընը թութմուշ օրատու-զունատան, էկէր Տէօլլինկէրին իթիզատը-տան վազ կէչէր իսէ, քիվսէ թարաֆրը-տան բանիպ կէօնտէրիլէճէք, վազ կէչմէ-տիկի հալտէ Գամթօլիք քիվսէսի էվա-տընտան օրմաճաղը քէնտիսինէ պէյան օրանմուշ տուր։

Ֆաղաթ մէղքիւր մուալիմին բանիպ տօսթլարընտան պիրի քի Բաբա թարա-բաֆրընատան աֆօրդ թաղտիմ պուլուն-մաղտա իսի, միւսայիլէյհին սօն տատթլա-բընտա եանընտա պուլունուպ, հէր տիր-լու բուհանի վազիֆէլէրինի իճրա իյլէտիք-տէն սոնրա, էրթէսի կիւնիւ միւսայիլէյ-հին բուհանա հիւքիւմէթէն դուտտատը չէ-րիքի թաղտա իսիպ, վէ հիչ պիր աֆօ-բօղուն իտապէթ իթմէմիշ օրատու միւ-սիլու, պէցիլ ալայ վէ զինէթէ միւ-սայիլէյհին ճէնազէ ալայը պիլ իճրա, պիր խայը գալապալը վէ միւթէսիր զի-վամի մէղքիւր ալատա մէվճուտ պուլուն-մուշլար, վէ շու քէյֆիյէթ Բաբանին հիւ-քիւմէթինէ տատա զիյատ պիր նէֆրէթ վէրիպ, իսէրուտէ Ալմանատա մէզհէպճէ պէցիլ-քա չիղազ վուղու պուլաճաղը աղ-նաշըրմազատա տը։

Լա Թիւրքի.

— Պրուսա վալիսի տէվլէթլու Ալի Ռիզա բաշա հաղրէթլէրինէ, թարաֆը էշրէֆի հաղրէթի Բատի-շահիտէն 2500 լիրա ղըյմէթինտէ պիր ղըթա միւրասսա էնֆիյէ գու-թուսու լիտատա վէ լիսանա պուլյուլ-մուշ տուր։

— Մարօղ խիբէրաթօրունուն պի-լատէրի պիր դաչ կիւնտէն պէրու Տէր սատատէթ կէլմիշ տիր։ Միշա-ռիլէյհ, հաճճըլար իլէ պէրաբէր

գումէ, շրմէն տը ֆէր գումրանեա-սընըն պալէատէ պէյան գըլընան թասվիպինին թէպտիլի խուսուսու-նու հիւքիւմէթի մահէլլիյէտէն իս-թիտա իյլէտիքլէրի խապէր ալընմըշ տըր։

Հէքիմեան Սիմոն վէ ճամպազեան Յովհաննէս բահիպ իմզասը իլէ վա-ւրիա օլան պիր վարագա տըր։

ՃԻԶՄԻՃԻԱՆ ՄԱՏՏԷՍԻ

Խրինճի թահրիրաթ

Միւթէվէֆա ճիզմէճիեան վ.ւթա-նէս վարդապետին վէֆաթը էնասը-տա զուհուրա կէլէն վուդուաթ հադ-գընտա պունտան չէնտ հաֆիթա էվ-վէլ նէշր իյլէտիյիմիզ պէնտէ օլ տէ-ւրէճէ սաֆտէրունլուղուա վէ նոզթա-ը նոզթասընա եաղ'ըշ իտիք քի, ասլա վէ գաթա օնա դարշը սէյլէ-յէն պուլունմամաղ զանն իտէր իտիք, ադիզ քիթապըն մէշհուր շահատէ-թինճէ, "յաղթող է ամենայնի ճշ-մարտութիւն" (Ա. Եզր. Դ. 12) հաթթա մէգքիւր պէնտէ իթտիյի-միզ իսթիսրաճ տա սահիհէ չըգըպ ադ կիւն զարֆընտա ճիզ'էճիեան ֆա-միլեասընտան օլ հէնկեամտէ հաղըր պուլունանլարտան եաղտըղլարը-ընդ սահիհլյինէ շահատէթ վէ թատճիւզ տաթի իթմիշլէր, քի պունլարտան պիրիսի լ իսանէն, վէ տիկէլի թահ-րիրէն պիզ իմ'տօղրու լուղմուզա շա-հիտ օլտուլար։ Լաքին ատայիպ հալ, մէյէր ճշմարտութիւնու եանի տա-հիհլյին տէ տիւշմանը վէ խասմի օլուր ումուշ։ Ճշմարտութիւնու խաս-մի նէ՞ օլապիլիր, իլլա ատութիւն եւ նախանձ եւ խարդախութիւն, եանի քիզզ, գըզանճլըգ վէ հիյլէ։

Ցիւնեատէ օլ ինսանլար քի հա-լամ'ինթիլէսոյու վէ հադ սըզ հիւ-քմի քէնտիլէրինէ մէսէք խոիպ պու-մէքրուհ խույլարընը տին բէրէսի իլէ շիրին կէօսթէրէրէք ալէմի ոյ-մադ վէ ալէմէ պույուրմադ վէ զապթ իթմէք սէվմասընա տիւշմիշլէր տիր, հէր հալտէ պէմ'ոնլարին աղըր պո-յունտուրադընը սիլքտիքլէրի անտէ սոն տէրէճէ հիտատէթ վէ նէֆսանի-յէթլի թահրիք օլունադ, ճէպպարը-ըզա (բունութիւն) էլ վուրաճադ-լար, վէ թութտուղլարը եօլլարը շէրի վէ հադ զըը տէյի թատահուպ իտէմ յէճէքլէրինտէն միճէրլէտ եա-լան վէ ինքտար եօլլարընա սարա-ճադլար, տահա օրմադա եէմինտէ իտէճէքլէր, իշլէրինէ կէվմէղսէ եէ-մինլէ ինի տէ թութմայրզ պոզաճադ-լար։ Իշտէ պունլար վէ պունլարտան պէտթէր մէքրուհ մուամէլէլէր տիր քի պիր չօղ սէնէլէրտէն պէրու կէօ-զիւմիզ իլէ կէօրիպ զուլադլարը-մըզ իլէ իշիթմէքտէյիզ, վէ դալի-միզ իքրահ վէ նէֆէթ կէթիրմիշլէր տիր օ ամէլլէրտէն, վէ օնլարը իշ-լէյէնլէրտէն։ Հէյ վախ, պարէ նկէ-զեցական օրմասալար։ Իշթէ պու կի-պի պէտ վէ մէքրուհ խույլարտան միթէհարրիք օլունան շախսլարտան պիրիսի պիզէ դարշը Սէտանամ մա-հուա զաղէթատա պիր պէնտ իլան իտիպ պիզ իմ եաղտըղլարը-մըզը՞ եա-լան վէ իֆթիրա սըրատընա, դօրմուշ, պէնտի եաղան հէր քիմ իսէ տէ իմ-զասը Սահակ վարդապետ ճիզմէճի-եան տըր։

Մէղքիւր պէնտէ պիր բաշա տօղրու լադ ըրտը վար իսէ, շու ատուր, "քէնտիլէրինէ թարաֆկիր բէյտահ իթմէք իշլին եալան սէօյլէմէյի վէ իֆթիրայը քէնտիլէրինէ պիր սրքիսթը մախսուս իսթիյար վէ իթթիֆատ իյլէտիքտէն մատտա եալանլարը մէյ-տանա չըգարգտա ութանմամաղ վէ ֆկութուլտուղլուգ քէնտիլէրինէ սը-ֆաթը տանիյէ օրմուշ տուր"։ Զօգ կիւզել վէ մուհադգադ նադշ (նկա-րագրութիւն" տուր, անճադ Նաս-ըէտտին հօճանընն թագրիրինի տէ ալթ եանընա գ օյմայընճա եաղնը-շ օրուր։ Ալէմի նասը՞լ պիլիրսին, քէնտի զա-միրին կիպի։ Նասրէտտին օնու տէ-մէմիշ քի պիր ատամ քէնտի իթտիյի գ ապահաթը պաշգասընա ամարտա, նէ՞ տէրէճէ պինամուսլուգ տուր։ Վէ տէ նէ՞ թիւլլիւ ատամարա մախսուս պիր խոյ տուր։ Սօն սիմալը ճէվա-պընը պիզ վերէլիմ, քի պու պէնտ-մուսլուգ պօղուգ եկեղեցականլարա մախսուս պիր խոյ տուր, գ իրա աշ-խարհական պու տէրէճէ ֆէնտ ու հիւնէ է չըգըշամաղ։ Պէնտին մու-հարրիրի օ բարշայը տա չօգ կիւզել իլամէ իթմիշ տիր, "քէնտիլէրինէ թարաֆկիր բէյտահ իթմէք իշին" տիւնեա ալէմ չօգ էյի պիլիր քի թա-բաֆկիր բէյտահ իթմէյէ չալըշան հա՞նկը թարաֆ տըր, պու պապտէ ֆիւթուսուղ տուրան հա՞նկը թա-բաֆ տըր։

Հադգ թաալանը պիզէ պիր ինա-յէթը մախսուսէսի օրտու քի թարա-ֆէյն եաղըլան հիքայէլերին տահի-հինտէ շահիտ օրմադ իշին ճիզմէճիեան ֆամիլեասը իշինտէն վէ հեր կիւն միթէվէֆա վարդապետին եանը-տան էքսիք օլ'այան վէ հեր սըրընա աշնա օրան պիր զաթ չըդարը քի, ճշմարտութիւնու սէօյլէմէք իշին քէն-տի մէնֆաաթընտան վէ ֆամիլեասը-նըն հիւնիւ նադարընտան տիւշմէյի կէօզիւնէ ալըպ պիր պէնտ նէշր էյ-լեսի Մէճմուայը հավատիս զաղէթա-յի միթէպերինին նիւսխէսինտէ, քի ճէմի ալէմին շիւպհէսինի տէֆ իյլէ-մէյէ քեաֆի տիր։ Եօղտա սաղթ պիզէ դալա իսի, պիզ պիր թիւ-լիւ սէօյլէյիպ տէ խասմիմիզ պաշ-գա թիւլլիւ սէօյլէտիյինտէ, ուզուն լաղ ըրտըլարա միճիպ օլաճաղ ըտը։ Շիմտի ճիզմէճիեան Գէորգ աղանն Սահակ վարդապետի թէզքիպ իթ-մէսի նէյ՞ պէնդէտի, այնի պիր ա-տամ գօճուտունտան մէսէլա պիր եաղլըդ չալտը, վէ ալ'ըշ օրտուղու-նու ինքտար իթմէյի հալտէ չալանըն էհլի եա էվլտտը, պանա սաղլա-մադ իշին վէրտիյին եաղլըդ իշին մի մարտագա խոյ օրտունուղ տէրսէ չալ'ըշ օրտուղու նէ՞ տէրէճէ խապաթ օրտրտա, Սահակ վարդապետին տէ սէօյլէտիյի հիքայէլէր եաղան օրտու-ղու օ տէրէճէ խապաթ օրտունմուշ տուր։

Պէօղ՝ օրմատրյա, Սահակ վար-դապետին թամ'իրաթընա ըսյըղլը ճէվապ վերիլտիքտէն մատտա, պի-զիմ տէ ճէվապա զահմէթիմիզ կերէ-յի կիպի հաֆիֆլէնտի։ Խմտի հիքա-յէճէ օրան մատտէլէրի Գէորգ աղայա հէվալէ էթտիքտէն օօղրա, պիզ տա-հա աղըը վարչալարա կիրիշճէճ ի-սէք տէ, եինէ հիքայէճէ տախի պիր գաչ մատտէ իւղերինէ սէօյլէմէքսի-ղին կէչէմէյիզ։

Սահակ վարդապետ, պօշ պօշու-նա քէնտինի եըրթմա, տիւրլիւ հի-քայէլէր իլէ իզհարը ամմէյի դան-ըրմայա քի միւթէվէֆա վարդա-պետ թէօվպէյէ կէլսի, (եանի, Հա-ատնիսթ օրտու)։ Պու պօշ շամանթա-լար իլէ պիր ահմադ պիզէ դանը-ըրանասըն։ Գանտը ըմադ նէ՞ վադըթ օրտ ուատ, նէ՞ վադըթ քի պիզի եօղ ադը հասրանըն եանընա չըգա-ըայըրտըն, վէ օ տտա պիզէ թադրիր մէրէ իսի։ օ վադըթ սէն տօղրու օլուր ուատուն։ Շիմտի եիւղ քէրէկ եէ-մին էթտէն, իքի եիւզ թանէ շահիտ կէթիրտէն։ Հէվսի պէյհուատ տիր, պիր փարա տէյմէզ։ Պիզ օ վադըթ սիզէ տէտիք քի սիզ տէ պէրատէր կէլէն գափուլարը աչըգ պըրադը-ըզ, վէ պիզէ պիր քէրէ եօդ ճէվա-պընը վերտիքտէն սօղրա պըրադըր կիտէրիզ։ Սիզ նէ՞ իշին, նէ՞ բանճն իլէ, նէ՞ սէլահիյէթ իլէ պիզի պը-րադմատընը՞ պու սիւալը քէնտինէ էթմէյէ։ Պունա լամ, ճիմ օրմադ։ Սէ-պէպ պու իսի քի հաստայա կիւվէ-նէմէ յօրուտունուզ քի սիզտէն թէ-լաֆա լադ ըրտը էտէճէք։

Սիզ'ին պու թութտուղունուզ եօ մէյէր իսէ թասալլութ վէ հիւճիմ տէյիլ իմշ, ճէսուրանէ ճան դուր-թարմադ ըմշ էյի ամմա, տին դանուն-լարընտա ճան դուրթարմադտա ճէպը վէ եալան գուլլանմադ վար մը տը-ր։ Տէ՛լէթ դանուն'լարընտա տախի պէյլէ պիր ճէպը մադ պո՞ւլմուտուր։ Տէ՛լէթին թանդիմաթը խայրիէսինտէ նատը՞լ տը-ր եօ վէ ատէթ պու կիպի չէյլէրտէ։ Պու կիւնքի կիւն իսալիտէն պիրիսի կիտիպ՞տէ միւսլիման օրույօրտա, ֆամիլեասը տա կիտիպ, եալան տը-ր եաղնը-շ տը-ր, պիզ օնու պիր քէլ է կէօրէլիմ տէյօրլուտա, միւսլիման-լըք տէվլէթի մէղհէպի իքէն, վէ օս-մանը պիր միլիոն սիւնիւլիւ աս-քէր սահապը պիր տէվլէթի իքէն, աճապա սէնին կիպի օրմադ մը տէյօր, եանընա կիրմէյէ պըրադմամ, սէօյ-լէթտիրմէմ տէյօ՞ւ մու։ Եօղտա կի-տին սէօյլէյին տէյօր վէ միւսլիման օրանը իսքեաթ իտէպիլտիքլէրի հալ-տէ, ալ'ըն կէօթիւրիւն միւ տէյօր։ Սէն, սէն սէֆիլ, հատտինի պիրմէդ ատտամ, սէն տէվլէթտէն տահա պէօ-յիւք միւ օրտուն, քի տէվլէթին նի-զամընը սայմայօրտուն։ Եօղտա օն-տան ադըլլը՞ մը օրտուն քի օնուն եօլունու պէյէնմէյօրտուն։

Հէմ տէ սօն տէրէճէ սէֆիլ տին քի, դ ապահաթընը թանըմայօրտուն, սօն տէրէճէ ահմադ լըը տը-ր քի էթտիյին իշլէրի զաղէթա իլէ նէշր իտէրէք իգ-բար իտէյօրտուն։ Էյէր պիր աղ ա-դըլլը օլայըրտը, պէն էթտին տէ-սէմ, սէն ինքտար իթմէյի իտին։ Իշթէ սիզ'ին աղլընըզ իշկիւզ'ը զ-ընըզ պու դ ատտար տը-ր։

Պաղըսը սօղրա.

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԵՏՐՈՍԻ ՄԵԳԱՍԴԱՍԵԱՑ

ԻՍԱՀԱԿՆ ՆԻ ՅՈՎՍԷՓ ԳԵՂԵՑԻԿ

Թարգմանութիւն Տ. Երդուարդայ Հիւրմիւզ Վէնէտիկ Ս. Ղազար.

Ատուածաշունչ գրոց այս երկու սրբա-տաւարժ պատմութիւններէն Պետրոս Մէ-գասդասդասեան Խոտայցի բանաս-տեղծն քնարերգական թատերախաղեր ձե-ւացուցած է, առանց սկզբնագրին վայե-լուչ պարզութենէն եւ գողտրիկ բնական-ութենէն չեղելու։ Հաճութեամբ կը ծա-նուցանենք որ արհիապատիւ Հիւրմիւզեան Եդուարդ արքեպիսկոպոսն՝ ճարտար թէ հեղինակութեանց եւ թէ թարգմանու-թեանց մէջ Հայերէնի դարձուցած է այս երկու սրբազան խաղերն ալ, եւ կը վա-ճառուին Մխիթարեանց դրասենեակն ի Սեղբոս խան եւ ուրիշ դրավաճառաց քով։ Գին 1 ֆրանգ։

ԷՃԶԱԽԱՆԷՅԻ ԱՖԻԹԱՊ

Վ. ԾԱՆՆԻ

Սթանպոլ Գէօրբիւ պաղչ նօ. 7—8

վէ Պէյօղլու Աղաճամի ճամասէսի նօ. 77.

Սաթըշ բէչին ֆիյ զայէթ էհվէն.

Մէղքիւր էճզախանէլէրտէ սարֆ օ-լունմադտա օրան պիրճիւմիէ քիմնէվի վէ էտվիյէ վէ էտէվաթի միթէնէվիա, Էվ-բօքանըն էն մէշհուր վէ միթէպէր ֆաբ-բրիգալարընտան ճէլպ իլէ, հէր նէվ էճզա վէ մուալիճէլէրին խալիսի օրարագ, հէր վագրթի հաղրը վէ սիրաթլա թէրթիպ վէ թէրքիպ օլունմադտա օրտուղու վէ էնվայի մատէն տուրրընը թագէ օրմադ իւզրէ պէհէր հաֆթա բօսթա վարօրույա կէթիրիլմէքտէ, վէ թէէսիրի միճէրրէպ վէ թէճրիւպէլի օրան Ն.ՕրվէճիանընՓ-ըրիսթիանիա ատատընն խալիսի օրարագ Մօրինա պարդը ճիյէրի եաղընն պիր գաչ նէվի, վէ Պօրաս վէ Մաճար վէ Ըա-բանեանընն գընա գընալը վէ չէլիքի վէ սատ էնվայի չարտապարը, վէ հեր նէվ չուրուպարը, վէ չիդօլաթա, վէ բէք ալեա չայ, վէ զայէթ էհվէն տուրէթէ աղ վագրթատա էճզա իլէ եարբլբը պուղ վէ ուօնատրա մաքինալարը, վէ էնվայի գ օգուլու բուհար վէ բօմատալար վէ սա-յիրէնին բէրէքէնթէ վէ թօրատան խիտա-լաթ վէ իխրաճաթընը մաթլուպ, վէ պա-բարբշ պույուրան գէվթա քէմալի տա-հուլէթ վէ էնթիկէթլի ատաթիրէս օրաճաղ-լարը խատէթէն իլան օրունուր։

ՍԱՀԻՊ ՄԷՍՈՒԼՈՒ Ղ.ԱԶԷԹԱ

ՅՈՎԱԿԻՄ ԹԻՒԼՊԷՆՏՃԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ

ՍԱՄՈՒԷԼ, Ղ. ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ

ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ ԽԱՆ ԹԻՒ 2

ԺԱԳ ԱԼԷՔԵԱՆ

ԱՄԷՐԻԿԱ ԷՃԶԱԽԱՆԷ Վէ ՏԷՐՕԶԻԹՕՍՈՒ

ԻՍԹԱՆԳՈԼ, ԵԷՆԻ ՃԱՄԻ ՏԷՐՈՒՆԵՆՏԷ ՆԻՒՄԷՐՕ 16

Կէրէք մէղքիւր մաղաղատա այրճա պիր տէ եէնի էճզախանէ քիւչատ վէ թախ-սիսի իլէ թագէլիյի վէ էնվէնդիյի ճէհէթլէ միչթէրիլէրինի խօշնուտ իտէճէք սուրէթ-տէ հէր նէվի էճզալար սախրլմագտա վէ կէրէք Կօղատա 111 Նիւմէրօյու էճզահա-նէտէ իսէ, կէրէք բէրէքէնթէ, վէ կէրէք նէքիւն օրարագ, հէմ պահաճա էհվէն, վէ հէմ ասա հիյէսիզ օրմագ չարթը իլէ, սթիտէքի էճզալար ֆիրուխթ օրունմադտա տըր։

Զէլիկ չուրուպարը էնվայի թիւրլիս-սա, քէղալիք չէլիք չարապարը, պաղրգ եաղարը, չիդօլաթալար, իքսիրէր, մատէն տուրը, գընադընա չարապարը քեաֆ-ֆէսի չէլիք օրմադ գավլիյէ։ Մատէյ գուվլէթ վէրիճի Գագաս գանվէսի, ատա չի-գօլաթալար, հէր նէվի պօրաս չարապարը, մատէն տուրը, վէ հէչ պիր հիյէսի օր-մայան պիրինճի պալըգ եաղարը։ Քէղալիք գ օգուլու էշեալար, գաղրգ պաղարը, գ օրսէ, քէչի մէմէսի, թէնղըյէլէր, տիւրլիւ տիւրլիւ պաղլար, վէ հէր տիւրլիւ գա-ըը վէ էրքէք խասթալրգլարը իշին հէր նէվի էլաթլար, Ամէրիգան կէվրէյի հէր ճինտէն գըյէ իլէ վէ գ ամթու իլէ պուլունտուղու վէ սայիր տիւքքեանլարտան էհ-վէն ֆիյաթ իլէ սատրարը իլան օրունուր։

Քէղալիք էօքսիրիւկ իշին եէնի իհտաս օրունմուշ օրան չուրուպարան մատտա բէք չօղ բրօվալար իլէ ֆայտալը օրտուղու թատտիզ օրունմուշ, խալիս վէ թագէ սա-բարնա չուրուպարը պուլունուպ, կէրէք Ասիթանէտէ պուլունան էճզաճրլարա, վէ տաչրալարտա պուլունան էճզաճը վէ հէքիմէրէ զայէթ էհվէն ֆիյաթլէ սատրըմագ-տա տըր։

Մէղքիւր քեաֆֆէյի ֆիրուխթ օրունան էճզալար վէ ալաթլար, կէրէք Լօնտրա-նըն էն մէշհուր ֆապրիգալարընտան ժ. Գուրլինկ ֆապրիգասընտան, վէ կէրէք Պէր-լինտէ, Միլանտա, Վիէննատա, Փարիսէ վէ Իմալեատա պուլունան մէշհուր ֆապ-րիգալարտան կէթիրիլմէքտէ տիր։